

YH3-kertaus

Päivän tietoisuus!

Sinä olet Euroopan Unionin kansalainen: mitä se tarkoittaa?

Olet Suomen kansalainen +
Euroopan unionin
kansalainen (EU-passi)

Sinulla on liikkumis- ja
oleskeluoikeus koko EU:n
alueella

Sinulla on äänioikeus ja
vaalikelpoisuus EU- ja
kunnallisvaaleissa
asuinmaassasi.

Sinulla on oikeus saada
suojelua toisen maan
edustustolta unionin
ulkopuolisessa maassa,
jossa ei ole oman maan
konsulia tai lähettilästä.

Sinulla on oikeus vedota
Euroopan parlamenttiin
sekä kannella komissiolle ja
Euroopan
oikeusasiamiehelle.

Oikeus kirjoittaa EU:n
toimielimille millä tahansa
unionin virallisella kielellä.

Oikeus allekirjoittaa
kansalaisaloite: 1 miljoona
allekirjoitusta, 7 EU-maasta
=> komissiota pyydetään
lainsäädäntöhankkeeseen

FunFact: kansalaisuus syntyi
1992 Maastrichtin
sopimuksessa :)

Suomi Euroopan unionissa

Suomen toimintalinja EU:ssa

- Suomi on ollut aktiivinen EU:n jäsen:
http://ec.europa.eu/finland/abc/eu_works/ms_role/index_fi.htm
- Suomi pyrki päätöksenteon ytimeen 1995-2003
(pääministeri Paavo Lipposen linjaus)
- Suomi aktiivisempi kuin muut Pohjoismaat, vrt. Ruotsi ja Tanska esim. euron ulkopuolella
- ongelmia EU-suhteissa:
 - maatalous (pohjoinen sijainti, erityistukien tarve)
 - turvallisuuspolitiikka (Suomi ei Naton jäsen; Suomi sitoutunut EU:n yhteiseen turvallisuuspolitiikkaan)

Suomen hallitukset ja EU-politiikka – yhteenveto:

1. Lipponen I (1995-1999) ja II (1999-2003) (SDP)

- Pyrkimys ytimiin (EMU, Schengen)
- 1999 puheenjohtajuus

2. Vanhanen I (2003-2007) ja II (2007-2010) (KESK)

- Varovaisuus, ei yhtä aktiivisuutta
- Suomella hyvä maine, joka täyttää velvoitteet.

3. Katainen (2011-2014) ja Stubb (2014-2015) (KOK)

- Kriittisyys ja suoranainen vastarinta
 - vakausvaatimukset
 - Schengenin laajentumisen estäminen (Bulgaria, Romania)

4. Sipilä (2016-2019) (KESK)

- Kriittisyys ja suoranainen vastarinta jatkuivat
- Suomi edelleen maineeltaan luotettava maa

5. Rinne (2019) – Marin (2019-) (SDP)

- Suomella aktiivinen, kehittävä rooli
- Oikeusvaltioperiaatteen korostaminen

Suomen komissaarit 1995-

Erkki Liikanen 1995-2004

- EU:n budjetista ja tarkastustoiminnasta vastaava komissaari (Santerin komissio, 1995-1999)
- EU:n teollisuudesta ja yritystoiminnasta vastaava komissaari (Prodin komissio, 1999-2004)

Olli Rehn 2004-2014

- EU:n talous- ja raha-asioista vastaava komissaari (Barroson komissio, 2010-2014)
- EU:n laajentumisasioista vastaava komissaari (Barroson komissio, 2004-2010)
- EU:n teollisuudesta ja yritystoiminnasta vastaava komissaari (Prodin komissio, 2004)

Jyrki Katainen 2014-2019

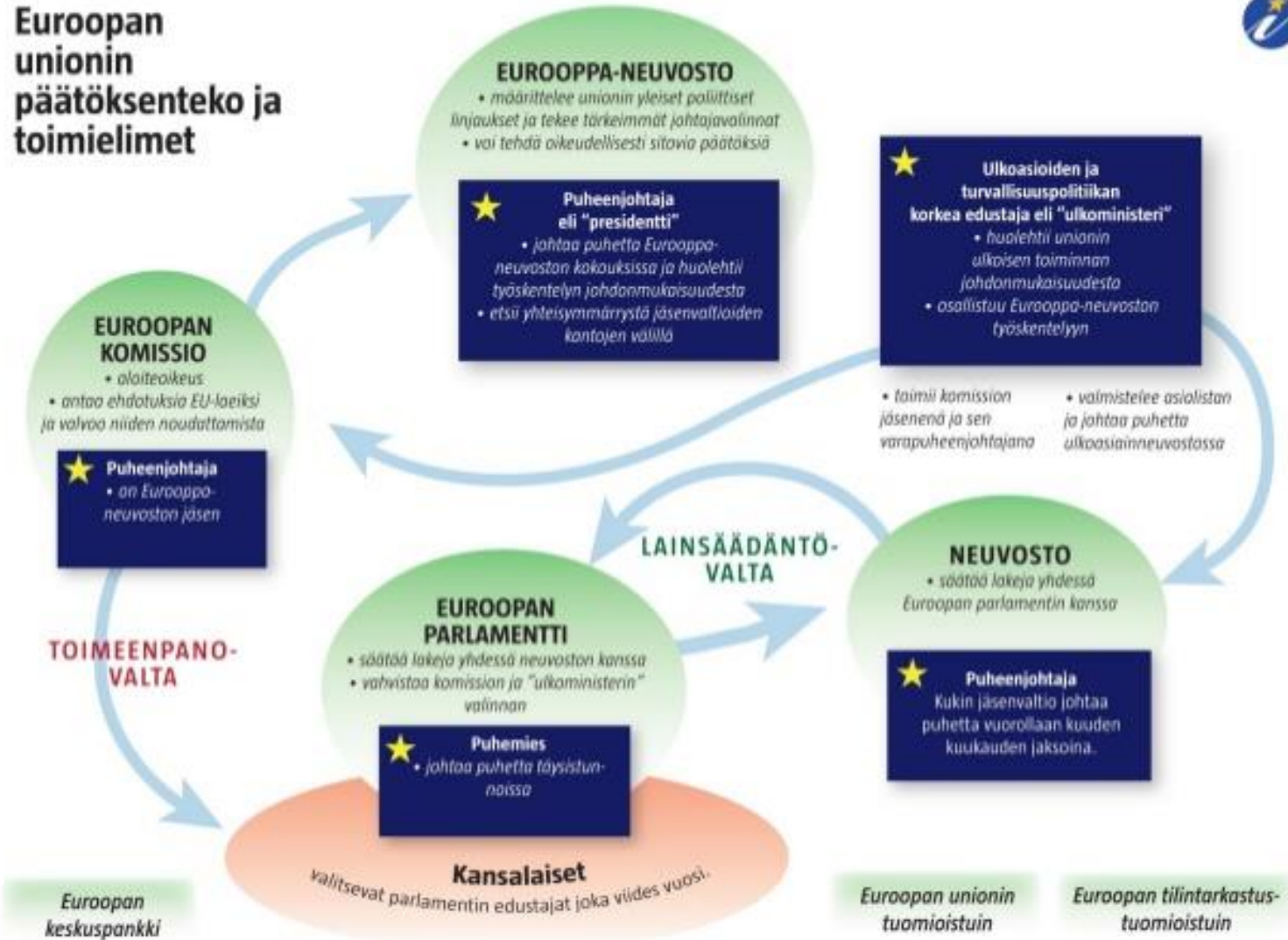
- EU:n talous- ja raha-asioista vastaava komissaari (Barroson komissio, 2014)
- EU:n työllisyydestä, kasvusta, investoinneista ja kilpailukykyistä vastaava komissaari (Junckerin komissio 2014-2019)

Jutta Urpilainen 2019-

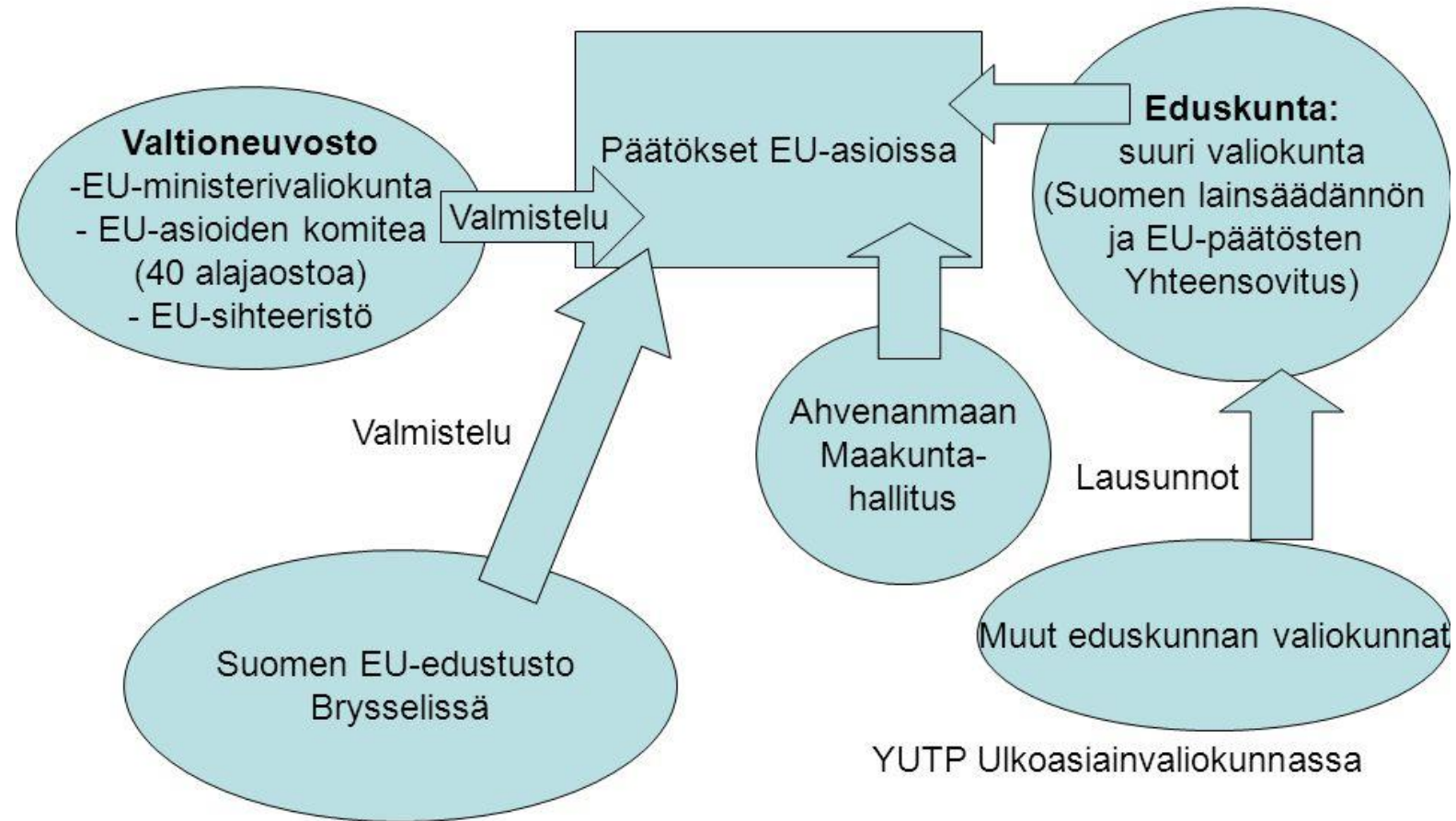
EU:n kansainvälisistä kumppanuuksista vastaava komissaari (Von der Leyenin komissio, 2014)

Euroopan unionin päätöksenteko ja toimielimet

EU-päätöksenteko Suomessa:

EU-asioista päättäminen Suomessa

- EU-asiat eivät ole Suomessa ulkopolitiikkaa tai kansainvälisiä suhteita vaan sisäpolitiikkaa
 - pääministeri johtaa, kuten muutakin sisäpolitiikkaa
- parlamentarismien mukaisesti
 - 1) eduskunta päättää EU-asioista Suomessa
 - 2) valtioneuvosto valmistelee EU-asiat eduskunnan päätettäväksi

- eduskunta käsittelee unionin säädösehdotukset, jotka kuuluvat eduskunnan toimivaltaan
- suuri valiokunta
 - EU-valiokunta, 25 jäsentä
 - varmistaa eduskunnan vaikutuksen ja parlamentaarisen valvonnan EU-asioissa
 - ilmaisee eduskunnan kannan EU-asioissa
- erikoisvaliokunnat
 - antavat lausuntoja omaan alaansa liittyvissä EU-asioissa suurelle valiokunnalle

EU-jäsenyys: asioiden eteneminen Suomessa

Hallituksen (pääministerin) asema vahvistunut – presidentin heikentynyt

- Hallitus vastaa kansallisesta valmistelusta
 - EU-MINISTERIVALIOKUNTA (ministerineuvoston kokousten valmistelu, toimintalinjat)
 - Suomen EU-suurlähettiläs (ohjeet neuvotteluun) + SUOMEN EU-ASIOIDEN KOMITEA
 - Valmistelee ministerivaliokunnan kokoukset
- Presidentti mukana kansainvälisiä sopimuksia käsiteltäessä

Eduskunnan lainsäädäntövalta vähentynyt

- Eduskunta tiiviisti mukana Eu-lainsäädännön valmistelussa sekä neuvotteluissa
 - Asetukset, direktiivit (2/3 lakiehdotuksista EU-taustaisia)
 - Suuri valiokunta (Suomen neuvottelukannat ja evästykset sekä kuulemiset)
 - Pääministerin ilmoitukset, tiedonannot
-

Vaikuttaminen ministerineuvostossa:

- Kontaktit virkamiehiin – valmisteluvaiheessa vaikuttaminen!
- **Komission ehdotus** – ministerineuvoston työryhmät (jäsenvaltioiden jäsenet ottavat kantaa) (yhteistyö, liitot)
- COREPER (suurlähettiläiden valmisteleva toimielin)
- Ministerineuvoston kokousta ennen neuvottelukanta mahdollisimman täsmälliseksi

Vaikuttaminen Euroopan parlamentissa:

14 MEP:iä, europuolueet

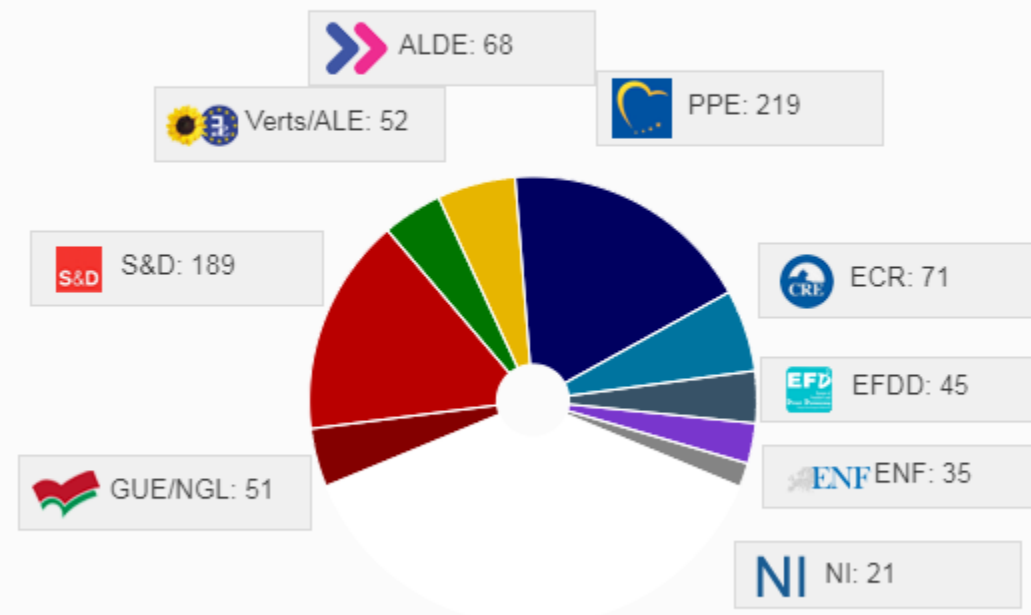
Yhteistyö, koalitiot

Parlamentissa: täysistunnot, valiokunnat, poliittiset ryhmät

- Valiokunnan puheenjohtajuudet haluttuja
- Isojen lakipakettien vetovastuut valiokunnissa haluttuja (=vastuu mietinnön kirjoittamisesta)
- Ison poliittisen ryhmän jäsenenä enemmän valtaa
- Oma karisma: luottamus, arvovalta, sosiaalinen verkosto

Suomalaisten lobbaus (yritykset, järjestöt)

Parlamentin paikkajako

Rekisteröityneitä europuolueita on tällä hetkellä 12. Euroopan parlamentissa puolestaan toimii tällä hetkellä seitsemän poliittista ryhmää:

Euroopan kansanpuolueen ryhmä (European People's Party, EPP)
Euroopan parlamentin sosialistien ja demokraattien ryhmä (Progressive Alliance of Socialists and Democrats in the European Parliament, S&D)
Renew Europe -ryhmä (Renew Europe, RE)
Vihreät / Euroopan vapaa allianssi (Greens/European Free Alliance Verts/ALE)
Identiteetti ja demokratia (Identity and Democracy, ID)
Euroopan konservatiivit ja reformistit (European Conservatives and Reformists, ECR)
Euroopan yhtynyt vasemmisto / Pohjoismaiden vihreä vasemmisto (European United Left–Nordic Green Left, GUE/NGL)

EU:n tärkeimmät periaatteet

- **yhteiset arvot:** ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio, ihmisoikeudet, moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu (SEUn 2 artikla)
- **tavoite:** edistää rauhaa, EU:n arvoja ja sen kansojen hyvinvointia (SEUn 3 artikla)
- **neljänlaista liikkumisvapautta:** henkilöiden, tavaroiden, palvelujen ja pääoman vapaa liikkuvuus

Euroopan unionin historia

eurooppatiedotus.fi

- Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (EHTY) perustamissopimus allekirjoitettiin 18.4.1951 Pariisissa
- Pariisin sopimuksen allekirjoittivat kuusi maata:
 - Ranska
 - Saksa
 - Alankomaat
 - Belgia
 - Luxemburg
 - Italia

Euroopan unionin historia

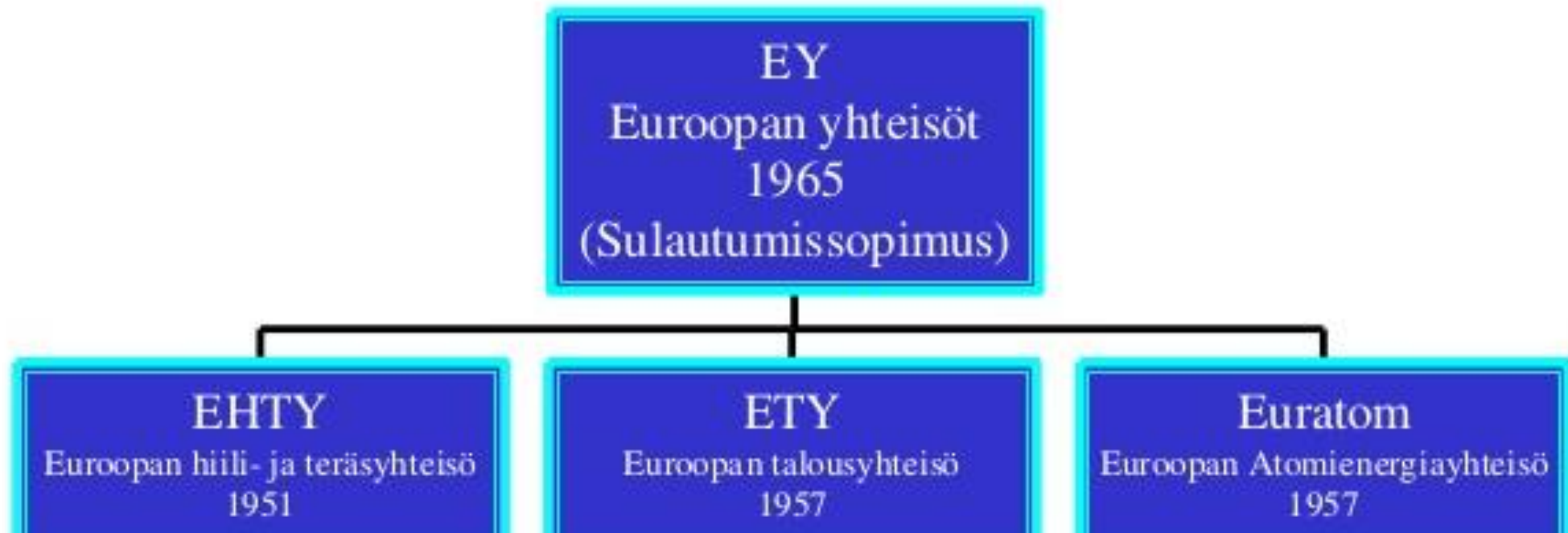

eurooppatiedotus.fi

- Maailmanpoliittisen tilanteen muuttumisen johdosta syntyi tarve monialaisemmalle yhteistyölle
 - Kylmän sodan kiihtyminen, ydinaseiden leviäminen, taloudellinen murros
- Roomassa allekirjoitettiin 25.3.1957 kaksi perustamissopimusta
 - Euroopan talousyhteisö
 - Euroopan atomienergiayhteisö
- Euroopan talousyhteisön (ETY) peruskivet olivat tulliliitto ja asteittain toteutuvat tavaroiden yhteismarkkinat

EHTY, ETY ja Euratom muodostavat yhdessä Euroopan yhteisöt

Euroopan unionin historia

eurooppatiedotus.fi

- Euroopan unioni (EU) syntyi vuonna 1992 Maastrichtin sopimuksella
 - Sopimus astui voimaan 1.11.1993
- Maastrichtin sopimuksen osana hyväksyttiin suunnitelma Talous- ja rahaliiton (EMU) perustamiseksi
 - Yhteisvaluutta Euro käyttöön tilivaluuttana 1.1.1999 ja käteisvaluuttana 12 EU-maassa 1.1.2002
 - Vuonna 2012 Euro on käytössä 17 jäsenmaassa

Perustamissopimukset ja niitä täydentävät sopimukset:

Euroopan unionin perustamissopimukset (suluissa sopimuksen voimaantulovuosi)

eurooppatiedotus.fi

- Pariisin sopimus 1951 (1952)
 - EHTY, Euroopan hiili- ja teräsyhteisö
 - Saksa, Ranska, Italia, Belgia, Hollanti, Luxemburg
- Rooman sopimukset 1957 (1958)
 - ETY, Euroopan talousyhteisö
 - Euratom, Euroopan Atomienenergia-yhteisö
- Maastrichtin sopimus 1992 (1993)
 - EU, Sopimus Euroopan unionista

Euroopan unionin poliittinen muoto

eurooppatiedotus.fi

- EU ei ole liittovaltio (federaatio), mutta se on enemmän kuin perinteinen poliittinen kansainvälinen organisaatio
- Oikeustieteellisesti: valtioliitto (konfederaatio)
- Unionilla ei ole kompetenssikompetenssia
 - Toimivalta määritellä toimivallan jakoa ja luoda uusia valtuuksia
- Ainoastaan jäsenmailla on yksimielisellä päätöksellä valta sopimusten muuttamiseen

Tärkeimmät täydentävät ja tarkistavat sopimukset (suluissa sopimuksen voimaantulovuosi)

eurooppatiedotus.fi

- Sulautumissopimus 1965 (1967)
 - Yhteinen neuvosto ja komissio kolmelle silloin erilliselle yhteisölle
- Euroopan yhtenäisasiakirja 1986 (1987)
 - Sisämarkkinoiden toteutukseen tarvittavat muutokset
- Amsterdamin sopimus 1997 (1999)
 - Schengenin säännöstö sisällytettiin osaksi EU:ta
 - Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen asteittainen toteuttaminen
- Nizzan sopimus 2001 (2003)
 - Toimielinten uudistaminen laajentuvaa unionia varten
- Lissabonin sopimus 2007 (2009)
 - Päätöksenteon tehostaminen ja toimielinten uudistaminen

Euroopan unionin perustamissopimukset

eurooppatiedotus.fi

- Unionilla ei ole perustuslakia
- Toiminta pohjautuu neljään jäsenvaltioiden väliseen perustamissopimukseen
- Perustamissopimuksille on tehty useita täydentäviä ja tarkistavia sopimuksia
 - Konsolidoidussa versiossa muutokset ja korjaukset on sisällytetty sopimukseen
- Liittyessään unioniin valtio hyväksyy kaikki siihen mennessä tehdyt sopimukset sisältöineen ja velvoitteineen

Laajentuminen

Kuusi maata perusti Euroopan hiili- ja teräsyhteisön vuonna 1951 sekä Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön vuonna 1957. Sen jälkeen jäsenvaltioiden määrä on lisääntynyt 28:aan, kun Kroatia liittyi heinäkuussa 2013.

- 1951 Ranska, Saksa, Italia, Belgia, Hollanti, Luxemburg
- 1973 Iso-Britannia, Irlanti, Tanska
- 1981 Kreikka
- 1986 Espanja, Portugali
- 1995 Suomi, Ruotsi, Itävalta
- 2004 Viro, Latvia, Liettua, Puola, Tšekki, Slovakia, Unkari, Slovenia, Malta, Kypros
- 2007 Romania, Bulgaria
- 2013 Kroatia

Brexit toteutui 2020 → jäsenmaita 27

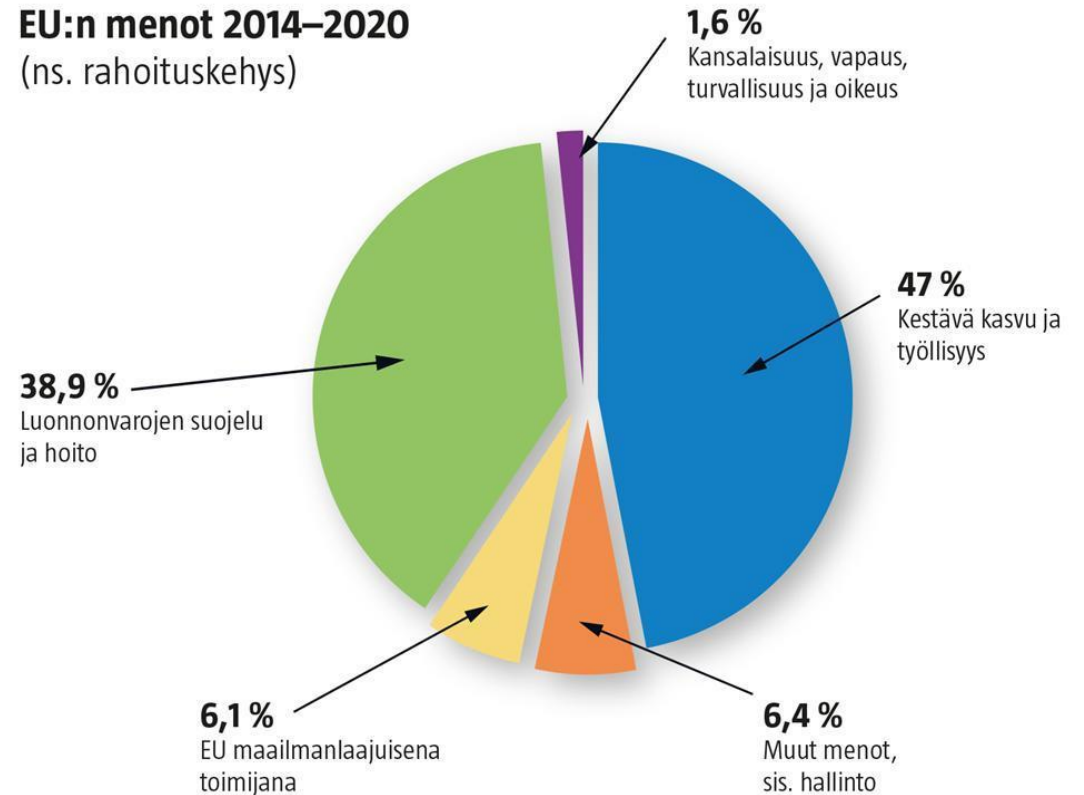
EU:n jäsenyysehdot

- Kööpenhaminan kriteerit (1993):
 - 1) politiikka: maassa oltava vakaat kansalliset instituutiot, demokratia ja oikeusjärjestys
 - 2) talous: toimiva markkinatalous
 - 3) maan noudatettava EU:n poliittisia, taloudellisia ja rahapoliittisia tavoitteita ja otettava EU:n lainsäädäntö käyttöön

Mistä EU saa rahaa? €

- Vuosittain tehtävä Euroopan unionin **talousarvio eli budjetti** katetaan EU:n niin sanotuilla omilla varoilla:
- **maataloustuotteiden tuontimaksut** ja muusta tuonnista kannettavat **tullit**
- osa **arvonlisäverotuloista**
- jäsenvaltioilta niiden **bruttokansantulon** perusteella kannettava maksuosuus, jonka suuruus riippuu siitä, kuinka paljon varoja talousarvion menojen kattamiseen tarvitaan

EU:n menot 2014–2020
(ns. rahoituskehys)

UUSI MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS 2021–2027 TALOUSARVIO UNIONILLE, JOKA SUOJELEE, PUOLUSTAA JA TARJOAA MAHDOLLISUUKSIA

Miljardia euroa käypinä hintoina

I SISÄMARKKINAT, INNOVOINTI JA DIGITAALITALOUS 187,4 MILJARDIA EUROA

1. Tutkimus ja innovointi
2. Euroopan strategiset investoinnit
3. Sisämarkkinat
4. Avaruus

YHTEENKUULUVUUS JA ARVOT 442,4 MILJARDIA EUROA

5. Aluekehitys ja koheesio
6. Talous- ja rahaliitto
7. Investointi ihmisiin, sosiaalinen koheesio ja arvot

LUONNONVARAT JA YMPÄRISTÖ 378,9 MILJARDIA EUROA

8. Maatalous- ja meripolitiikka
9. Ympäristö- ja ilmastotoimet

MUUTTOLIIKE JA RAJATURVALLISUUS 34,9 MILJARDIA EUROA

10. Muuttoliike
11. Rajaturvallisuus

TURVALLISUUS JA PUOLUSTUS 27,5 MILJARDIA EUROA

12. Turvallisuus
13. Puolustus
14. Kriisitoiminta

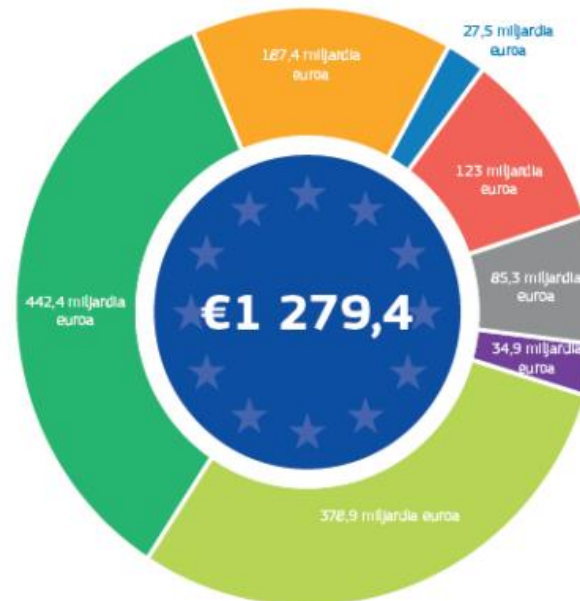
NAAPURIALUEET JA MUU MAAILMA 123 MILJARDIA EUROA

15. Ulkosuhteet
16. Liittymistä valmisteleva tuki

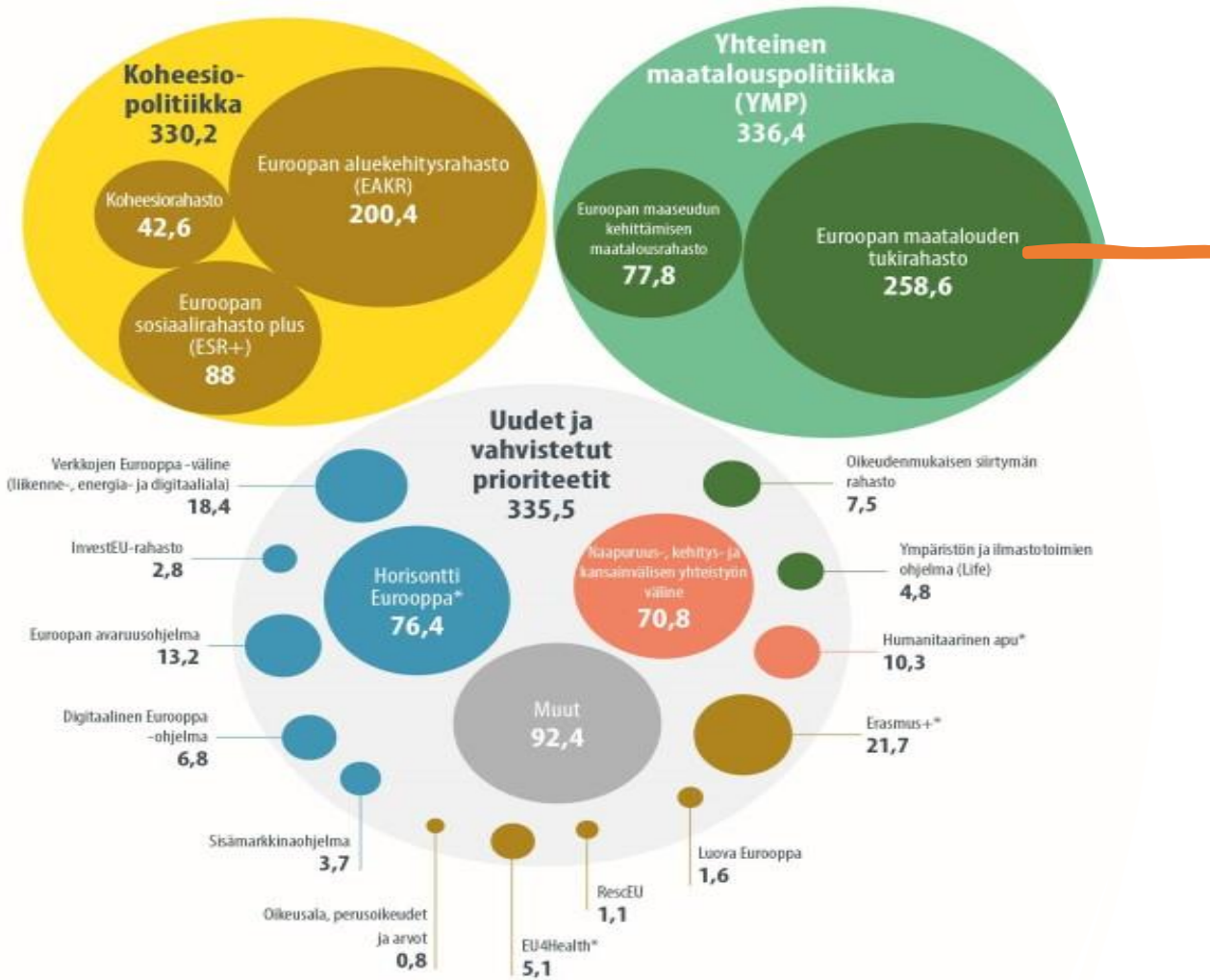
EU:N YLEINEN HALLINTO 85,3 MILJARDIA EUROA

17. EU:n yleinen hallinto

Monivuotisen rahoituskehyn tärkeimmät ohjelmat ja rahastot

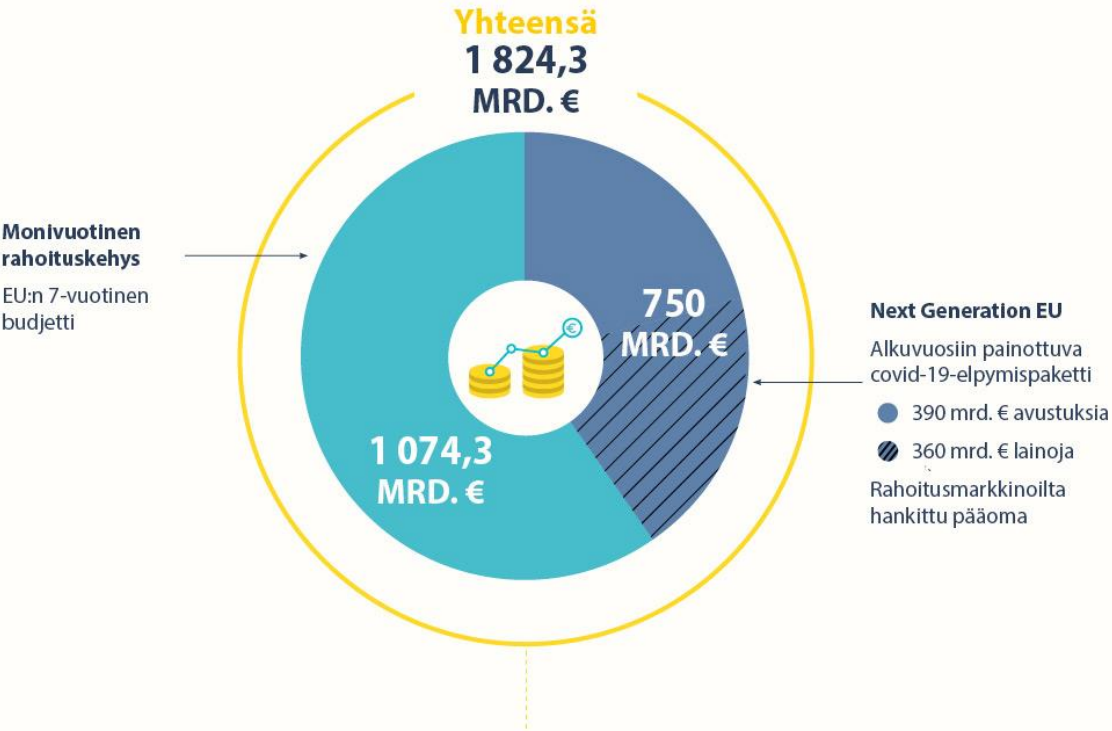
Kaikki määrät mrd. € (vuoden 2018 hintoina)

Euroopan parlamentin kanssa on sovittu 12,5 mrd. €:n lisämäärästä vuosina 2021–2027, ja se osoitetaan seuraaviin: Horisontti Eurooppa, Erasmus+, EU4Health, yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahasto, perusoikeudet ja arvot, Luova Eurooppa, InvestEU, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline. Lisämäärät rahoitetaan pääasiassa kilpailusakoista ja määrärahojen vapauttamisista saaduilla tuloilla.

* joista 500 milj. € on parlamentin käyttöön. Lisäksi 2,5 mrd. €:n vuorokauden uudelleenkorjaukset.

EU:n menot 2021–2027

Tulevaisuusskenaariot:

- **Skenaario 1. Eu jatkaa eteenpäin...**

- jatketaan, ei juurikaan muutoksia, varovaiset askelet, pienet uudistukset
- perusongelmia ei (yritetä) korjata
- päätöksenteon ongelmat kärjistyvät, jännitteet kasvavat jäsenmaiden välillä
- jumiaako päätöksenteko?
- hajoaako unioni?

- **Skenaario 2. Eriytyvän integraation vahvistuminen**

- eriaikainen kehitys, ytimiä
- eriytyvä yhdentymiskehitys
- riskinä unionin hajoaminen erilaisiin ryhmiin

- **Skenaario 3. Unionin jatkuva taantuminen, hajoaminen**

- jatkuva taantuminen, hajoaminen
- kyvyttömyys kriisien hoidossa söisi uskottavuuden ja legitimitetin
- kansallisvaltiot vahvistuvat
- unioni saattaisi säilyä tiukasti rajattuna talousyhteisönä

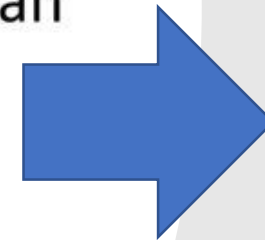
- **Skenaario 4. Euroopan liittovaltio**

- Liittovaltiokehitys
- perustuslaki
- Euroopan parlamentin asema vahvistuisi ylikansallisena lainsäädäntöelimenä
- kansallisista puolueista ylikansallisia Euro-puolueita, vaalien voittajasta tulisi ylikansallinen hallitus
- liittovaltiunionilla verotusoikeus ja budjettivalta
- kansallisvaltiot luopuvat itsenäisen valtion ajatuksesta

Talous

- Yhteinen talousalue ja raha 1999 → 2002 setelit
- **Talous- ja rahaliiton kriteerit**
 - **hintojen vakaus:** inflaatioaste
 - **korkotaso:** pitkäaikaiset korot
 - **alijäämä:** julkisen talouden alijäämä saa olla enintään 3 prosenttia suhteessa BKT:hen
 - **julkinen velka:** velka saa olla korkeintaan 60 prosenttia suhteessa BKT:hen
 - **valuuttakurssien vakaus:** valuuttakurssien on pysyttävä sallitussa vaihteluvälissä kahden vuoden ajan ennen euron käyttöönottoa.

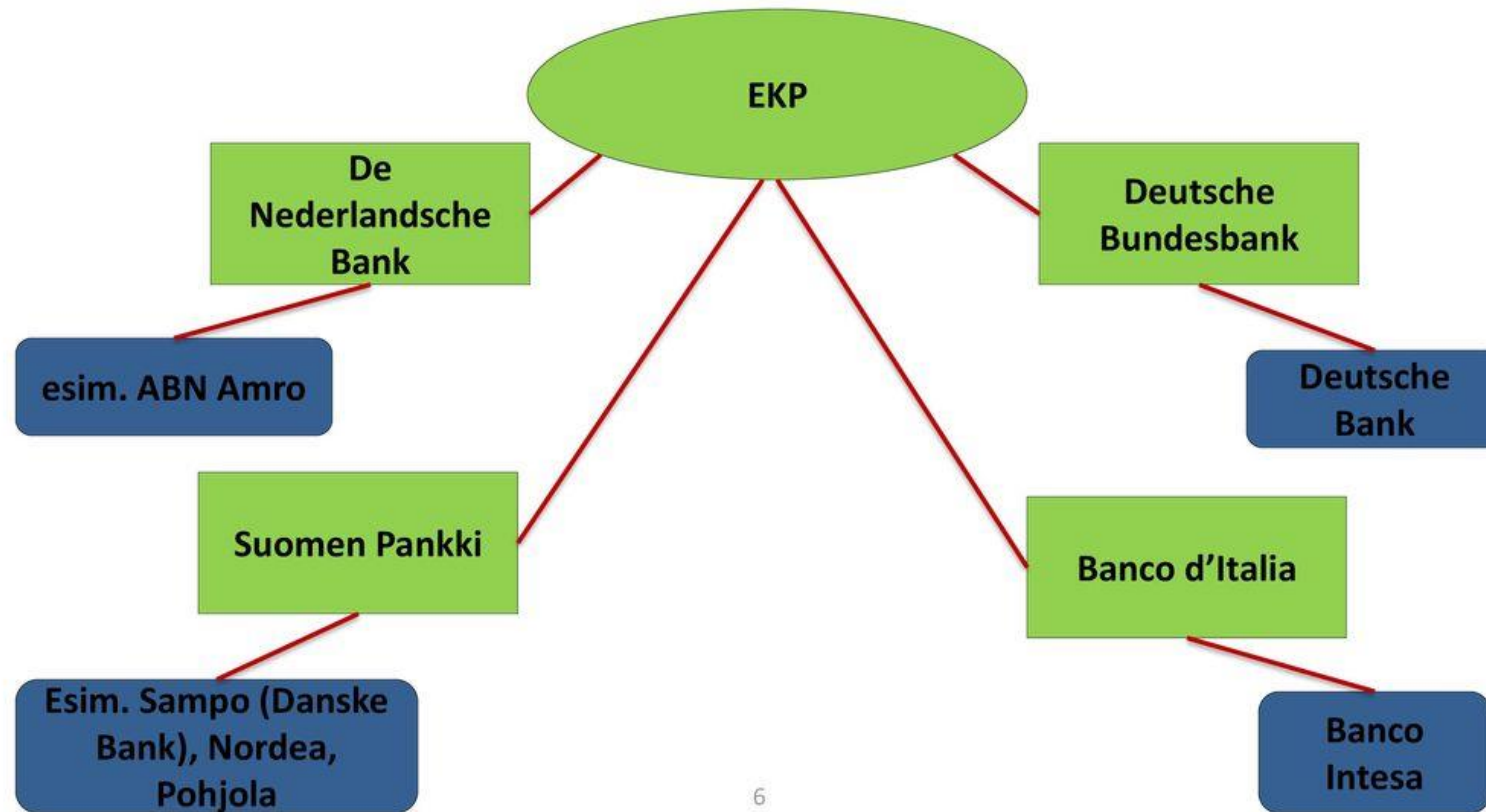
Euroalueella näistä muodostui kasvu- ja vakaussopimus → velka ja alijäämäkriteerit jäivät voimaan. Ei noudatettu esim. Saksa ja Ranska rikkoivat -> sen jälkeen muutkin.

EMUn edut ja haitat:

- + Valuuttakurssiriskit euroalueella pois
- + Valuutanvaihtokustannukset pois
- + Hinta- ja palkkavertailu helpompaa
- + Aiempaa vakaampi valuutta
- + Korkotasot ollut alhaisempi
- Päätösvaltaa EKP:lle
- Suomen painoarvo/vaikutusvalta vähäinen
- * Kansallisen valuutan
devalvaatiomahdollisuus pois (+ vai - ???)

Euroopan keskuspankkijärjestelmä

EMU- ja EU-maiden 27 keskuspankkia

Raha & rahapolitiikka:

- Rahan tehtävät taloudessa:
 - 1) Arvon mitta
 - 2) Arvon säilyttäjä
 - 3) Vaihdon väline
- Tärkein toteuttaja käytännössä keskuspankki
- Ennen Suomen Pankki, nyt Euroopan Keskuspankki EKP
- Myös valtiovarainministeriö osallistuu RaPo:n toteutukseen (esim. viite- ja viivästyskorot)
- Tehtävät:
 - Korkotason säätely
 - Valuuttavarannon ylläpito
 - Käteisen rahan levitys
 - Lainat liikepankeille
 - Valuuttakurssin tukeminen (kun tarpeen)

Korkotason vaikutus:

- Keskuspankki voi nostaa korkotasoa, jolloin:
 - Lainanotto vähenee, säästäminen lisääntyy => Kulutus alenee
 - Kätevä työkalu inflaatioon ja ”ylikuumenneeseen” taloustilanteeseen
- Koron lasku aiheuttaa päinvastaisen vaikutuksen ja piristää taloutta
- Korkoon voidaan vaikuttaa ohjauskoron (repokoron) nostolla tai rakenteellisilla markkinaoperaatioilla (arvopaperikaupat)

Suomen rahajärjestelmän lyhyt historia:

- Ennen kultakantaa (1800-luvun lopulla) markka sidottu hopearuplaan.
 - Markka luotiin $\frac{1}{4}$ ruplan arvoiseksi, koska ruplan katsottiin olevan liian suuri yksikkö Suomen rahataloudessa
 - Suomen markka oli epävakaa toisen maailmansodan jälkeen => Runsaasti suuriakin devalvaatioita
 - 1991 markka sidottiin ecuun, päästettiin seuraavana vuonna kellumaan. Kelluva markka vuoteen 1996, jolloin liitettiin ERM:iin
-

Erilaisia rahajärjestelmiä:

1) Jalometallikanta - Yleensä kultakanta

- Keskuspankki varaa itselleen kultaa liikkeellä olevaa käteistä rahaa vastaavan määrän
- Tarvittaessa rahan voisi siis vaihtaa jalometalliin
- ⇒ 1) Rahan arvo vakaa, luottamus rahan arvoon vakaa
- ⇒ 2) Valuuttakurssien stabiilius
- ⇒ Kultakannasta luovuttiin Suomessa 1931, ja muuallakin toisen maailmansodan jälkeen.
- Nykyisin kuitenkin n. 60% maailman kullasta on vielä keskuspankkien holveissa.
- Suomen pankin holveissa oli vuosituhattonen taitteessa n. 60 tonnia kultaa!

2) Bretton Woodsin järjestelmä

- 1944 luotu länsimaiden valuuttasysteemi
 - Sota oli köyhdyttänyt kultavarantoja maailmalla. Maailman rahajärjestelmällä (kultakanta) ongelmia
 - Ratkaisu: Dollari sidottiin kultaan, muut valuutat dollariin
 - Käytössä v. 1971 asti, jolloin liikkeellä olevien dollarien määrä oli jo niin suuri, ettei USA:n keskuspankki enää kyennyt takaamaan vaihtoa kultaan
 - Myös lähi-idän maiden öljydollarit v. 1973 jälkeen horjuttivat systeemiä
 - => Ratkaisuna ns. *kelluvat valuutat* (arvo vaihtelee kysynnän ja tarjonnan mukaan maailman valuuttamarkkinoilla)
 - Sijoittajien luottamus kansantalouden kehitykseen ratkaisee valuuttakurssikehityksen. Jos jonkin maan talouden uskotaan kehittyvän suotuisasti, valuuttakurssi nousee
 - Keskuspankin tukiotot ja talletuskorko voivat myös nostaa kurssia
-

3) EMS ja valuuttakori

- Euroopassa luotiin 1979 järjestelmä, EMS (European Monetary System)
- Uusi systeemi tarpeen Euroopan yhdentymisen kiihtyessä ja Bretton Woodsin systeemin romahdettua
- Toteutus: kunkin EU-maan valuutoille laskettiin painoarvo (perusteena lähinnä kansantalouden koko)
- Näin saatiin indeksinä toimiva laskennallinen valuutta **ecu**, johon kukin valuutta sidottiin
- Jäsenvaluutat saivat vaihdella tietyissä puitteissa (teoriassa +/- 15%)

EMU

- EMU, eli European Monetary Union
- 12 jäsenmaan talous- ja rahajärjestelmä
- kansallisten keskuspankkien valta Euroopan keskuspankille (EKP)
- Ns. Emu - kriteerit:
- 3% katto budjettivajeelle
- 60% katto julkisen talouden velalle (% BKT:sta)
- Valuuttojen kurssit lukittiin 1999, ja vuoden 2002 käyttöön Euro.
- Kansallinen valuutta ⇔ Euro Vaihtokurssina on vuonna 1999 lukittu taso
- => 1 Euro = n. 5.94573 mk.

Talouskriisi 2007-2011

- Yhdysvalloista liikkeelle lähtenyt kriisi.
- Myös Euroopassa oli eletty yli varojen
- Julkinen velka kasvoi äkillisesti kriisin seurauksena
- **Miten kriisi on näkynyt Euroopan taloudessa?**
- Työttömyys, konkurssit... tyypillinen matalasuhdanne.
- Tukioperaatiot Kreikalle ja Irlannille.
- Entä Portugali, Italia ja Espanja?
- **Miksei ongelmamaita jätetä yksin selviytymään talousongelmista?**

Mikä EVM?

- Euroalueen pysyvä kriisinhallintajärjestely, Euroopan vakausmekanismi (EVM)
- Aktivoitavissa vain, jos välttämätöntä koko euroalueen rahoitusvakauden turvaamiseksi
- Yksimielinen päätöksenteko, lainapäätökset viedään aina eduskuntaan
- Lainapäätöstä edeltää velkakestävyysarvio

Mikä ERVV?

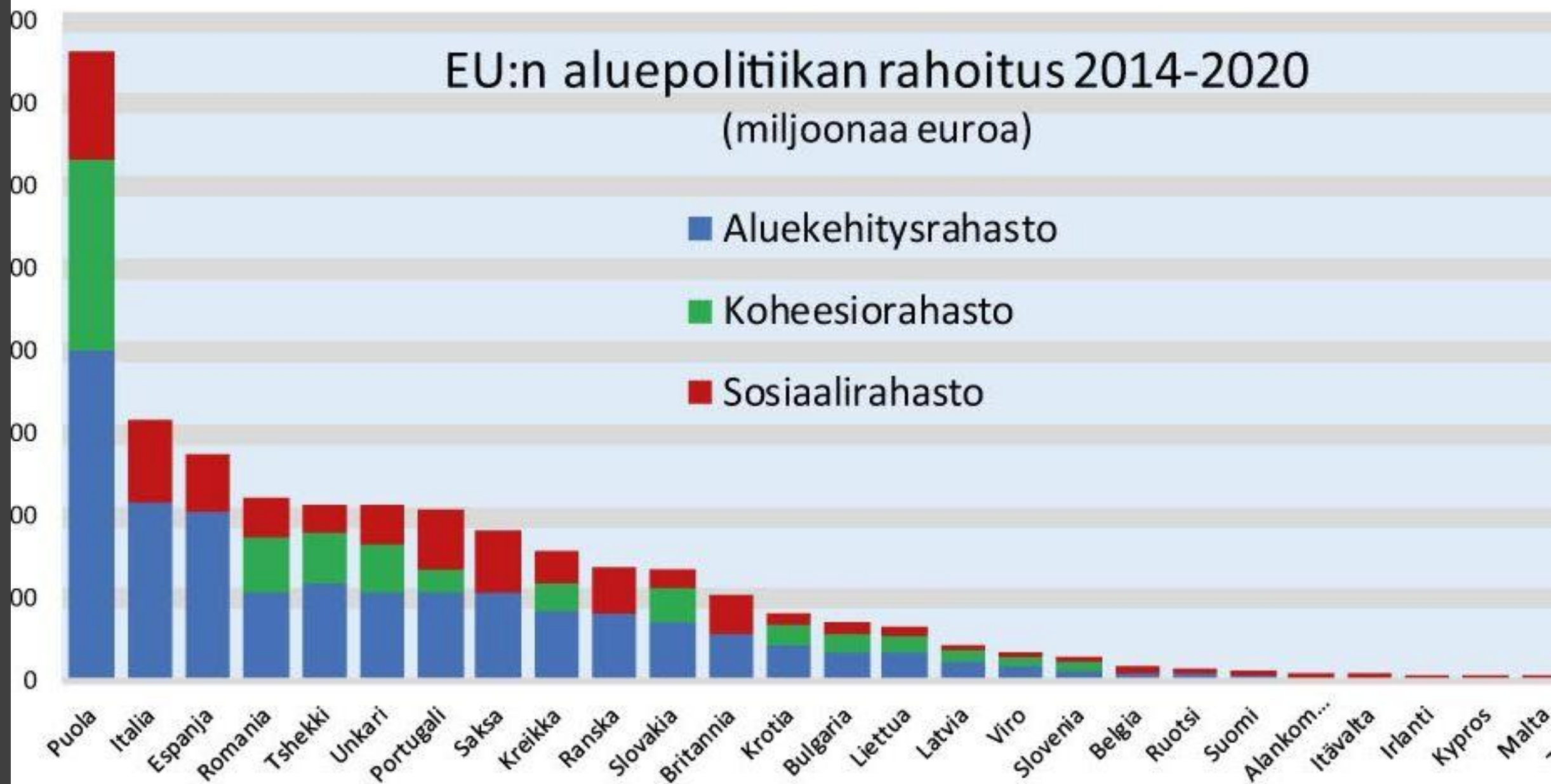
- Euroalueen väliaikainen kriisinhallintajärjestely, Euroopan rahoitusvakaussväline (ERVV)
- Luotiin nopeasti 9.5.2010 koko euroalueen rahoitusvakauden turvaamiseksi
- Nimellinen lainakapasiteetti 440 mrd. €
- Perustuu jäsenmaiden antamiin takauksiin
- Yksimielinen päätöksenteko, takauspäätökset viedään aina eduskuntaan
- Irlannin lainalle annettu takaus vei alle 10 % lainakapasiteetista

Suomen peruslinjat

- **1) Ei yhteisvastuuta**
- *ei euromaiden yhteisiä eurobondeja, velkojen takaisinostoa tai yhteisvastuullisia takauksia*
- **2) Kriisien ennaltaehkäisy**
- *tal. pol. koordinaation tehostaminen, ml. Sanktiot ja lisävelvoitteet yli 60 % / BKT velkatason maille*
- **3) Pankkien ja sijoittajien vastuukanto**
- *velkasaneeraus ja siihen liittyvät tappiot todelliseksi vaihtoehdoksi 2013 alkaen*

EU:n aluepolitiikan rahoitus 2014-2020 (miljoonaa euroa)

- Aluekehitysrahasto
- Koheesiorahasto
- Sosiaalirahasto

YUTP nyt

- EU:n yleinen tilanne heijastuu ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan: eurokriisi, hallitsematon muuttoliike, Brexit
- > EU:n menestys, yhtenäisyys, solidaarisuus kyseenalaistettu
- Etelässä arabikevään kääntyminen pitkittyneiksi kriiseiksi; idässä Venäjän toimet Ukrainassa
- Korostavat tarvetta vahvistaa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa; YUTP yhtenäisyyden rakentamisväline?
- Suomen painotuksia: EU:n vahvistaminen turvallisuusyhteisönä, kumppaneiden kapasiteetin vahvistaminen; konfliktinratkaisu, Venäjä / itä, Lähi-itä, Afrikan konfliktit, arktinen

Strategian viisi prioriteettia

- 1) **Unionin turvallisuus**; puolustus, terrorismi, kyberturvallisuus, energiaturvallisuus, strateginen viestintä
- 2) **EU:ta ympäröivien alueiden kriisinsietokyvyn vahvistaminen**; laajentuminen, naapuruuspolitiikka, muuttoliikepolitiikka
- 3) **Kokonaisvaltainen lähestymistapa konflikteihin ja kriiseihin**; ennaltaehkäisy, vakauttaminen, konfliktinratkaisu
- 4) **Alueelliset yhteistyöjärjestelyt**; Eurooppa, Lähi-itä ja Pohjois-Afrikka, transatlanttinen suhde, Aasia, arktinen
- 5) **Globaali hallinnan vahvistaminen**; YK:n jne. uudistaminen, uudet järjestelyt, EU:n rooli, kumppanuudet

